

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту Закону України

«Про внесення зміни до статті 16³ Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» щодо деяких питань оскарження відмови у призначенні і виплаті одноразової грошової допомоги»

1. Обґрунтування необхідності прийняття законопроєкту

Верховним Судом у постанові №260/6923/24 від 29.01.2029р. сформовано висновки у питаннях оскарження відмови у призначенні і виплаті одноразової грошової допомоги. Зокрема, визначено, що «Сам по собі факт того, що реалізація судового рішення у майбутньому може призвести до виплати грошових коштів, не є достатньою підставою для віднесення відповідної позовної вимоги до майнових. Визначальним є предмет судового контролю та характер порушеного права. Інший підхід призводив би до формального розширення категорії майнових спорів та створення непропорційних процесуальних бар'єрів для доступу до суду у соціальних спорах...Позовні вимоги про визнання протиправним, скасування рішення про відмову в призначенні та виплаті одноразової грошової допомоги, а також зобов'язання суб'єкта владних повноважень (в нашому випадку Міністерства оборони України) прийняти рішення про нарахування та виплату такої допомоги є вимогою немайнового характеру. Колегія суддів додатково звертає увагу, що вимога про зобов'язання суб'єкта владних повноважень прийняти рішення про призначення одноразової грошової допомоги за своєю правовою природою є процедурною та спрямованою на відновлення порушеного порядку реалізації соціального права, а не на безпосереднє примусове стягнення грошових коштів. Наслідком задоволення такої вимоги є виникнення у суб'єкта владних повноважень обов'язку ухвалити індивідуальний адміністративний акт. Такий висновок ґрунтується на тому, що предметом оскарження є правомірність акта індивідуальної дії, а не безпосереднє стягнення грошових коштів. Відповідно, судовий збір за подання такої заяви (та подальших скарг у справі) має розраховуватися за ставками, встановленими для позовних вимог немайнового характеру. Юридична природа такого спору полягає у захисті права на належне врядування та законність процедури, що виключає можливість визначення ціни позову в розумінні КАС України.».

Разом з тим, Закон України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», який регулює питання призначення і виплати одноразової грошової допомоги не містить положень щодо особливостей оскарження відмови у призначенні і виплаті одноразової грошової допомоги, що не сприяє правовій визначеності та потребує доопрацювання.

Враховуючи зазначене, пропонується уточнити статтю 16³ Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» щодо немайнового характеру позовних вимог.

2. Цілі і завдання прийняття законопроекту

Законопроект спрямований на вдосконалення положень Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» в частині оскарження відмови у призначенні і виплаті одноразової грошової допомоги.

3. Загальна характеристика та основні положення законопроекту

Законопроектом пропонується доповнити статтю 16³ Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» положенням про те, що вимоги про визнання протиправним, скасування рішення про відмову в призначенні та виплаті одноразової грошової допомоги, а також зобов'язання суб'єкта владних повноважень прийняти рішення про нарахування та виплату такої допомоги відносяться до вимог немайнового характеру.

4. Правові аспекти

Основними актами законодавства у даній сфері правовідносин є Конституція України, Закон України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація законопроекту не потребує додаткових витрат з Державного бюджету України.

6. Прогноз соціально-економічних, правових та інших наслідків застосування законопроекту

Законопроект сприятиме удосконаленню положень Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» в частині оскарження відмови у призначенні і виплаті одноразової грошової допомоги.

Народний депутат України

Валерій ГНАТЕНКО

